

VERSLAG REACTIES INTERNETCONSULTATIE TOEZICHTKADER SAMENWERKINGSVERBANDEN PASSEND ONDERWIJS

Publicatiedatum 29-03-2013
Einddatum consultatie: 26-04-2013

Aantal openbare reacties: 17

Inleiding en doel consultatie

De Inspectie van het Onderwijs zal toezicht houden op de uitvoering van de Wet passend onderwijs door zowel de scholen als de samenwerkingsverbanden. Voor het toezicht op de samenwerkingsverbanden is een integraal toezichtkader ontwikkeld dat - in samenhang - zowel het kwaliteitstoezicht, het nalevingstoezicht als het financieel toezicht omvat. Het toezichtkader beschrijft de werkwijze die de inspectie bij haar toezicht op de samenwerkingsverbanden gebruikt. Daarnaast maakt het waarderingskader deel uit van het toezichtkader. Dit waarderingskader bevat de kwaliteitsaspecten en indicatoren waarop de inspectie een samenwerkingsverband beoordeelt. Dit toezichtkader is ter consultatie aangeboden.

De consultatie had als doel om aan de schoolbesturen en de samenwerkingsverbanden in een vroeg stadium inzicht te bieden in het voorgenomen toezichtkader en om reacties op dit kader te ontvangen.

Reacties

De inspectie ontving zeventien openbare reacties en enkele niet-openbare reacties op de internetconsultatie. Alle reacties, dus ook de niet openbare reacties, zijn bij een aanpassing van het kader betrokken.

De reacties betroffen de volgende aspecten: bureaucratie, autonomie van schoolbesturen en samenwerkingsverbanden, de gescheiden verantwoordelijkheid van schoolbestuur en samenwerkingsverbanden en het onderscheid tussen risicobepaling en kwaliteitsbeoordeling. Daarnaast is een aantal opmerkingen gemaakt over de tekst zelf. De teksten waren op onderdelen niet voldoende verhelderend. Deze opmerkingen zijn zo veel als mogelijk in de tekst verwerkt.

Het kader is op meerdere van de genoemde aspecten gewijzigd.

Achtereenvolgens aan de hand van bovenstaande punten een verslag. De aspecten gescheiden verantwoordelijkheid van schoolbestuur en samenwerkingsverbanden en het onderscheid tussen risicobepaling en kwaliteitsbeoordeling zijn samengenomen.

Toelichting

Bureaucratie.

Meerdere reacties betroffen de administratieve druk die de samenwerkingsverbanden kunnen ervaren. De inspectie is zich hiervan bewust. De inspectie gaat er van uit dat voor het toezicht geen extra administratieve handelingen noodzakelijk hoeven te zijn, anders dan dat dit voor een eventueel onderzoek is vereist. In een dergelijk geval gaat het om specifieke verantwoordingsinformatie die ofwel aanvullend is op onvolledige verplichte verantwoordingsinformatie – zoals jaarverslaglegging – of om informatie over specifieke omstandigheden. Deze informatie is ofwel bestaande informatie, ofwel kan binnen redelijke termijn door het samenwerkingsverband geleverd worden. In het waarderingskader is indicator 1.2 gewijzigd.

Autonomie van schoolbestuur en samenwerkingsverband

Schoolbesturen krijgen per 1 augustus 2014 een zorgplicht bij toelating van leerlingen. Alleen het resultaat is wettelijk vastgelegd. De zorgplicht houdt in dat de wetgever zich terughoudend opstelt bij de regulering van de toelating van leerlingen op de scholen. Wel heeft de wetgever in dit kader

verplichte samenwerking in de regio opgelegd, om een basis voor samenwerking tussen alle schoolbesturen in de regio te waarborgen. Behalve de verplichte samenwerking heeft de wetgever niet willen regelen hoe de schoolbesturen de zorgplicht invullen en welke rol de samenwerkingsverbanden hierbij hebben. Er is sprake van grote autonomie bij schoolbesturen en het bestuur van het samenwerkingsverband ten aanzien van de inrichting van het samenwerkingsverband.

De inspectie wil deze autonomie niet doorbreken. In de consultatie geven enkelen aan dat de inspectie te veel op de stoel van het schoolbestuur of van het samenwerkingsverband gaat zitten. Het is juist dat de inspectie onderzoek doet naar aspecten van management en bestuur. De reden hiervoor is dat de kwaliteit van management en bestuur bepalend kunnen zijn voor het al dan niet behalen van gewenste resultaten. Om die reden heeft de inspectie ervoor gekozen alleen bij achterblijvende resultaten (kwaliteitsaspect 1 in het waarderingskader) nader onderzoek te doen naar de kwaliteitsaspecten die wellicht aanwijzingen kunnen geven voor de oorzaken van de achterblijvende resultaten: 'Management en organisatie van het samenwerkingsverband' en 'Kwaliteitszorg'. De indicatoren bij deze kwaliteitsaspecten zijn algemeen geaccepteerde indicatoren.

Gescheiden verantwoordelijkheden van schoolbesturen en samenwerkingsverbanden/ risicobepaling en kwaliteitsbeoordeling

Uit de reacties blijkt dat er zorgen zijn dat de inspectie de samenwerkingsverbanden aanspreekt op zaken die niet tot hun verantwoordelijkheid behoren, maar de verantwoordelijkheid zijn van de schoolbesturen. Ook wijzen de reacties op de exclusiviteit van de bevoegdheden van de schoolbesturen en het samenwerkingsverband. Een voorbeeld dat is genoemd betreft de kwaliteit van de leraar. In de reacties wijst men er op dat dit uitsluitend de verantwoordelijkheid is van de schoolbesturen en niet van het samenwerkingsverband. De inspectie is dezelfde mening toegedaan.

Het is de inspectie gebleken dat de oorzaak van de verwarring op dit punt voornamelijk ligt in het verschil tussen de parameters die de inspectie gebruikt voor de risicobepaling en de indicatoren die de inspectie voor de beoordeling gebruikt. Daarom hierna nog een uitgebreide toelichting op dit verschil.

Om de toezichtlast te verminderen is gekozen voor risicogestuurd toezicht. Voor het risicogestuurd toezicht heeft de inspectie gezocht naar risicoparameters (meetpunten) die mogelijk voorspellend zijn voor achterblijvende resultaten van het samenwerkingsverband. Een van de risicoparameters is de deskundigheid van de leraar in de regio op het gebied van het bieden van extra ondersteuning. Aanname bij deze risicoparameter is dat, indien in de regio van het samenwerkingsverband de deskundigheid van de leraar op dit gebied significant afwijkt van het gemiddelde bij andere samenwerkingsverbanden, er een risico is dat als gevolg daarvan leerlingen niet het onderwijs krijgen dat zij nodig hebben. De deskundigheid van de leraar draagt immers bij aan de kwaliteit van het onderwijs. Hoewel niet noodzakelijk ook het geval, kan het zijn dat het samenwerkingsverband om die reden niet de resultaten behaalt die van hem verwacht mogen worden.

Voor de inspectie kan een dergelijke uitkomst van de analyse echter wel een aanleiding zijn om juist bij dit samenwerkingsverband – en niet bij een samenwerkingsverband waar de deskundigheid op een hoger peil staat - na te gaan of de resultaten aan de maat zijn. Dit beoordeelt de inspectie niet aan de hand van de staat van de deskundigheid van de leraar in de regio, maar aan de hand van de indicatoren uit kwaliteitsaspect 1 van het waarderingskader. Deze indicatoren bevatten geen onderdelen die de deskundigheid van de leraar betreffen.

Vervolg

Het toezichtkader is naar aanleiding van de reacties op meerdere punten aangepast, zowel in de tekst als in het waarderingskader. De indicatoren 1.2 (minder bureaucratie), 1.6 (nuancering) en 3.2 (autonomie) zijn gewijzigd.